

Людмила МАТОХНЮК,

кандидат психологічних наук, доцент,
Комунальний вищий навчальний заклад «Вінницька академія
неперервної освіти»

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПСИХОДІАГНОСТИКИ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ У ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА

У статті проведено аналіз психодіагностування дітей різних вікових категорій, виділили кілька областей практичного використання результатів психодіагностичної роботи. По-перше, психодіагностика інтенсивно застосовується в цілях оптимізації процесів навчання і виховання. По-друге, діагностика є важливою складовою діяльності фахівців з профвідбору, профнавчання та профорієнтації, яка проводиться в спеціальних пунктах профконсультацій, в установах служби зайнятості, на підприємствах і в спеціалізованих навчальних закладах. По-третє, областю практичного застосування результатів психодіагностичних випробувань є клініко-консультаційна та психотерапевтична робота.

Ключові слова: комп'ютерні тести, психодіагностика, практичний психолог, вікові категорії.

Постановка проблем у загальному вигляді. На сьогоднішній день інформаційні технології розвиваються і охоплюють різні сфери діяльності людини, в тому числі і психодіагностику. В наш час комп'ютерний психодіагностичний інструментарій в практичній діяльності психолога стає корисним. У зв'язку з розвитком електронних комунікацій, зокрема комп'ютерної мережі Інтернет, знання комп'ютера, інформаційних технологій, вміння підбирати якісний інструментарій є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. В останні роки інноваційно-технологічні компоненти професійної діяльності (проекування, технологічність, моніторинг, інструментарій професійної діяльності фахівця) стали предметом досліджень Б. Алмазової, М. Беляєвої, М. Бітянової, Ю. Галагузової, В. Панка, Л. Фрідман, та ін. Н. Гуткіна запропонувала і апробувала діагностичну програму психологічної готовності до школи.

Є. Бугрименко, А. Венгер, К. Поливанова та О. Сушкова розробили програму комплексу діагностування психічного розвитку особистості учня [1–5].

Таким чином, **метою статті** є особливості використання комп'ютерного психодіагностичного інструментарію в практичній діяльності шкільного психолога.

Виклад основного результату дослідження. Одне із значень терміну «діагноз» в перекладі з грецької мови – «розпізнавання». Діагностика розуміється як розпізнавання чого-небудь (наприклад хвороби в медицині, відхилення від норми в дефектології, несправності в роботі якого технічного засобу і т.д.).

Сучасна психологічна діагностика визначається як психологічна дисципліна, що розробляє методи виявлення і вивчення індивідуально-психологічних та індивідуально-психофізичних особливостей людини. Метою її є збір інформації про особливості людської психіки. Психодіагностика включає в себе також і область психологічної практики, роботу психолога щодо виявлення різноманітних якостей, психічних і психофізіологічних особливостей, рис особистості.

Психодіагностика як психологічна дисципліна служить сполучною ланкою між загально психологічними дослідженнями і практикою.

Теоретичні основи психодіагностики базуються на відповідних галузях психологічної науки (загальна, диференціальна, вікова, медична психологія та ін.) До методичних засобів психодіагностики відносяться конкретні прийоми вивчення індивідуально-психологічних особливостей, способи обробки та інтерпретації отриманих результатів. При цьому напряму теоретичної та методичної роботи в області психодіагностики визначаються головним чином запитамі психологічної практики У відповідності з цими запитамі формуються специфічні комплекси засобів, співвідносні зі сферами роботи практичних психологів (освіта, медицина, профвідбір і т.д.) [2–4].

У компетенцію психодіагностики входять конструювання та апробація методик, вироблення правил проведення обстеження, способів обробки та

інтерпретації результатів, обговорення можливостей та обмежень тих чи інших методів.

Психодіагностика припускає, що отримані з її допомогою результати будуть співвідноситися з якоюсь точкою відліку або порівнюватися між собою. У зв'язку з цим можна говорити про два типи діагнозу.

По-перше, це діагноз на основі констатації наявності або відсутності якої-небудь ознаки. В цьому випадку отримані при діагностуванні дані про індивідуальні особливості психіки випробуваного співвідносяться або з нормою (при визначенні патології розвитку), або з якимсь заданим критерієм.

По-друге, це діагноз, що дозволяє знаходити місце випробуваного або групи випробуваних на «осі континууму» по вираженості тих чи інших якостей. Для цього потрібно провести порівняння отриманих при діагностуванні даних усередині обстежуваної вибірки, ранжирування випробувананих за ступенем представленості тих чи інших показників, введення показника високого, середнього та низького рівнів розвитку досліджуваних особливостей шляхом співвіднесення з певним критерієм (наприклад, соціально-психологічним нормативом). Психодіагностичні методики покликані досить швидко і надійно забезпечувати збір даних про випробуваному для формулювання психологічного діагнозу [3].

В залежності від цілей психодіагностичного дослідження результати його можуть бути передані іншим фахівцям (лікарям, педагогам, дефектологам, практичним психологам та ін), які самі приймають рішення про їх використання в своїй роботі. Поставлений діагноз може супроводжуватися рекомендаціями з розвитку або корекції досліджуваних якостей і призначатися не тільки фахівцям, але й самим обстежуваним і їх батькам. Разом з тим на основі проведеного обстеження сам психодіагност може будувати корекційно-розвиваючу, консультаційну чи психотерапевтичну роботу з випробуваним (саме так зазвичай працює практичний психолог, що поєднує різні види психологічної діяльності).

Таким чином, діагностика припускає обов'язкове порівняння, зіставлення отриманих даних, на основі якого і може бути сформульовано висновок про окремому випробуваному або групі осіб з приводу вираженню тих чи інших індивідуально-психологічних або індивідуально-психофізіологічних особливостей.

Підвищення інтересу до проблем психодіагностики в нашій країні в останні роки багато в чому пов'язано з розвитком психологічної служби та появою нової професії – практичний психолог. Ці фахівці з'явилися у школах та дошкільних закладах, пунктах профконсультацій, в медичних установах і на підприємствах.

Можна виділити кілька областей практичного використання результатів психодіагностичної роботи.

По-перше, психодіагностика інтенсивно застосовується в цілях оптимізації процесів навчання і виховання. З її допомогою можна розв'язувати цілий ряд завдань, що стоять перед працівниками освітньо-виховних закладів – від дитячих садків та шкіл до інтернатів різного типу. Так, наприклад, це визначення готовності дитини до шкільного навчання, виявлення домінуючих причин неуспішності і порушень в особистісній сфері, диференціація навчання, профорієнтація, реалізація індивідуального підходу та ін.

По-друге, діагностика є важливою складовою діяльності фахівців з профвідбору, профнавчання та профорієнтації, яка проводиться в спеціальних пунктах профконсультацій, в установах служби зайнятості, на підприємствах і в спеціалізованих навчальних закладах. Ця робота покликана допомогти кожному вибрати найбільш підходящу професію або робочий пост, знайти шляхи швидкого й ефективного оволодіння професійними знаннями і навичками, досягти необхідного рівня кваліфікації, стати професіоналом.

По-третє, областю практичного застосування результатів психодіагностичних випробувань є клініко-консультаційна та психотерапевтична робота. В даному випадку важливим завданням психодіагностики є пошук причин виникнення конкретної проблеми у

консультованого (труднощі у відносинах з близькими, нав'язливі страхи і переживання і т.д.) і вибір способів і прийомів, які сприяють їх вирішенню.

І, нарешті, судова практика, в якій все більше уваги приділяється проведенню судово-психологічної експертизи. В залежності від конкретного випадку психодіагност проводить обстеження потерпілих, підозрюваних або свідків і формулює психологічний висновок про тих чи інших якостях особистості, рівні інтелектуального розвитку, психофізіологічних особливостях і т.д.

Психологічна діагностика – одна з найважливіших ланок роботи практичного психолога. Важливим є ознайомлення не тільки з найбільш відомими методами психодіагностики, правилами проведення обстежень, способами обробки та інтерпретації даних, але і забезпечити засвоєння етичних норм психодіагноста, сприяти розвитку гуманістичного ставлення до піддослідним при проведенні обстеження та пред'явленні результатів. Представляється, що вивчення основ психодіагностики допоможе практичному психологу кваліфіковано і якісно проводити діагностичну роботу і адекватно використовувати її результати в своїй професійній діяльності.

Комп'ютерні тести. Це автоматизований вид тестування у формі діалогу випробуваного й ЕОМ. Тестові завдання пред'являються на екрані дисплея, а відповіді випробуваний вводить у пам'ять ЕОМ за допомогою клавіатури; таким чином, протокол відразу створюється як набір даних (файл) на магнітному носії. Стандартні статистичні пакети дозволяють дуже швидко проводити математично-статистичну обробку отриманих результатів за різними напрямками. При бажанні можна отримати інформацію у вигляді графіків, таблиць, діаграм, профілів.

За допомогою комп'ютера експериментатор одержує для аналізу такі дані, які без ЕОМ отримати практично неможливо: час виконання завдань тесту, час одержання правильних відповідей, кількість відмов від рішення і звернення за допомогою, час, що витрачається випробуваним на обдумування відповіді при відмові від рішення, час введення відповіді (якщо він складений)

в ЕОМ і т.д. Ці особливості випробуваних можна використовувати для поглибленого психологічного аналізу в процесі тестування.

Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку (на етапі зрілого дитинства). Зі вступом дітей до школи помітнішими стають їхні індивідуальні відмінності за рівнем психічного, особистісного розвитку, характером інтелектуальної діяльності, вони по-різному реагують на однакові інструкції і психодіагностичні ситуації. Деяким школярам доступні тести, призначені для психодіагностування дорослих, іншим – методики, розраховані на 4-6-річних (дошкільників). Особливо це стосується психодіагностичних методик, у яких використовують вербальні самооцінки, рефлексію і різні складні оцінювання навколишнього середовища. Тому перед застосуванням психодіагностичної методики до дітей молодшого шкільного віку необхідно впевнитися в її доступності.

Емпіричні дані психологічної готовності 6–7-річних дітей до навчання в школі свідчать, що 50–80% їх ще не готові повноцінно засвоювати навчальні програми початкових класів. Часто дисгармонують їх фізичний і психологічний вік. Якщо такій дитині запропонувати доступний, але малоцікавий для неї психологічний тест, що потребуватиме вольових зусиль, довільної уваги, пам'яті та уяви, вона може не впоратися із завданням не через відсутність інтелектуальних здібностей і задатків, а через недостатній рівень індивідуально-психологічного розвитку. Якщо ці завдання запропонувати в ігровій формі, ймовірно, результати тестування виявляться кращими. Це необхідно враховувати у психодіагностуванні дітей, що вступають до школи, першокласників, другокласників.

Для психодіагностування дітей 3–4 класів можна використати тести, призначені для дорослих, якщо завдання будуть для них зрозумілими та відповідатимуть їхнім здібностям. Однак якщо дорослі з допомогою вольових зусиль керують своєю поведінкою під час тестування, то діти впродовж усього молодшого шкільного і допідліткового віку здебільшого не можуть цього

робити. Тому за сильної мотивації, зацікавленості, активного настрою на тестування його підсумки завжди будуть вищі.

Тести для дорослих стосовно дітей молодшого шкільного віку (тести для вивчення мислення, особистості і міжособистісних взаємин) застосовують обмежено. Більшість інтелектуальних тестів для дорослих оцінюють рівень розвитку словесно-логічного мислення, яке у молодшому шкільному віці тільки починає розвиватися (завершується у підлітковому віці).

За практичністю і життєвою значущістю словесно-логічне мислення у молодші шкільні роки поступається наочно-дійовому та образному. Крім того, у тестах, розроблених для дорослих, інтелектуальні завдання формулюють з використанням понять, що відображають життєвий досвід дорослих людей.

Отже, інтелектуальні тести для дорослих необхідно адаптувати, змінивши їх структуру і зміст, або створити для дітей нові їх варіанти (що було зроблено для інтелектуального тесту Векслера, тесту Кеттела). Однак порівняти результати тестування певної психологічної якості за допомогою різних за структурою і змістом тестів складно. Результати тестування за допомогою різних тестів потребують зіставлення. Після цього визначають перекладний коефіцієнт – середнє співвідношення кількісних показників за однією методикою з показниками за іншою методикою, призначеною для діагностування певної психологічної властивості. Вибірка досліджуваних, за якою встановлюють перекладний коефіцієнт, має бути великою, а дисперсія індивідуальних показників – незначною. Коефіцієнт дає змогу з допустимою похибкою переходити від одного тесту до іншого, приблизно передбачати результати тестування за однією методикою на основі результатів, отриманих за іншою. Наприклад, якщо підлітки за дитячим варіантом тесту Векслера одержують показник 100%, а за дорослим його варіантом – 80%, то перекладний коефіцієнт від дитячого до дорослого варіанта дорівнюватиме 25. Його вираховують, поділивши середній коефіцієнт рівня інтелектуального розвитку великої вибірки людей за дитячим варіантом тесту (у цьому разі – 100%) на середній показник цієї вибірки людей за дорослим варіантом тесту

(80%). Отриманий показник дорівнює 1,25. Це означає: якщо дітей протестувати за дитячим варіантом тесту, а підлітків - за дорослим, то отримані за дитячим варіантом показники можна порівнювати з показниками за дорослим, поділивши або помноживши їх на величину 1,25.

Слід враховувати, що певні якості дорослих не притаманні дитині, і навпаки, дітям властиві такі з них, яких немає у дорослих людей. Тому створений за зразком тесту для дорослих тест для дітей може виявитися недостатньо валідним. Отже, конструюючи і використовуючи особистісні тести, слід послуговуватися віковою психологією і психологічною теорією вікового особистісного розвитку людини для забезпечення валідності.

При порівнюванні показників особистісного розвитку дітей і дорослих використовують якісний і кількісний порівняльний аналізи (особливо – якісний).

Для комплексного оцінювання рівня психологічного розвитку дітей, що вступають до школи та навчаються в початкових класах, використовують психодіагностичні методики, які характеризують пізнавальні процеси, особистість і міжособистісні стосунки, оцінюють практичні уміння і навички, психічну готовність до навчання, психічний розвиток.

Комплексну психодіагностичну оцінку складають за: орієнтацією дітей у навколишньому світі; ставленням до навчання в школі; рівнем уваги, пам'яті, мислення, мовлення, художньо-образотворчих здібностей; трудовими уміннями і навичками; мотивацією на досягнення успіхів; особистісними якостями; міжособистісними стосунками. Аналіз отриманих даних допомагає з'ясувати схильності, задатки і здібності дітей, цілеспрямовано психодіагностично провести з дитиною, виявляючи і розвиваючи її можливості. Комплексне систематичне психодіагностування допомагає оцінити ефективність навчально-виховної роботи в школі.

Психодіагностичний комплекс включає методики, які можна застосовувати і до 6–7-річних, 10–11-річних дітей, одержуючи порівнювані результати. Оцінки, отримані за всіма методиками, переводять в єдину

стандартизовану систему оцінок і записують в карту індивідуального психологічного розвитку дитини молодшого шкільного віку. Комплекс містить: методики, які використовують при вступі дітей до школи (наприклад, методика з'ясування загального орієнтування 6–7-річних дітей і запасу побутових знань); методики діагностування готовності до навчання в школі і оцінювання рівня психічного розвитку; методики оцінювання рівня психічного розвитку дітей.

Загалом психодіагностування дитини покликане з'ясувати динаміку її розвитку, своєчасно виявити задатки і здібності, причини відставання (вт. ч. у навчанні), невихованості, надати вчителям, батькам науково обґрунтовані рекомендації щодо роботи з нею.

Особливості психодіагностування підлітків та юнаків. У підлітковому віці починається перехід від дитинства до дорослості, юність завершує цей перехід. Юнацький вік має три підперіоди: ранній юнацький (охоплює навчання у 9–11 класах), середній юнацький (перші роки після закінчення школи: з 17–18 до 22–23 років) і старший юнацький вік (з 23–24 до 28–29 років). Після 30 років починається тривалий період дорослості.

У підліткові роки діти активно демонструють свою незалежність від дорослих. Якщо молодший школяр готовий підкорятися авторитетам, то підліток набагато менше піддається зовнішньому психологічному впливу дорослих людей, батьків і вчителів. Ця незалежність відносна і, як правило, є виявом негативної реакції на слова і дії дорослого, а не зваженим самостійним вчинком. Дитина виявляє підвищену увагу до себе, своєї зовнішності, самопізнання і самовиховання. На відміну від молодших школярів, які зважають на точку зору дорослих людей, підлітки прагнуть самостійно себе оцінити. Вони вже здатні бачити свої переваги та недоліки, хоч переваги схильні перебільшувати, а недоліки применшувати.

Молодші школярі орієнтовані на соціально задані дорослими людьми норми і практично не реагують на внутрігрупові вікові норми однолітків. Підлітки вже підкоряються впливу однолітків, причому норми поведінки для них існують не тільки в персоніфікованій формі (пов'язаній з безапеляційним

прийняттям і підтриманням певної особи), а й у соціалізованій (усвідомлюваній як загальне правило).

Прагнення здобути авторитет серед однолітків, фізично само вдосконалитися підштовхують підлітків до активного пошуку зразка для наслідування, який вони вбачають у старших за віком (статеворольова ідентифікація). Це явище характерне і для ранньої юності. У підлітковому віці діти переходять від ігрових до реальних соціальних ролей.

За рівнем інтелектуального розвитку підлітки майже не поступаються дорослим, тому у вивченні їх пізнавальних процесів можна застосовувати тести для дорослих людей, враховуючи, що підлітки можуть не розуміти спеціальних наукових термінів і понять. Відсутність інтересу і небажання розв'язувати тестові завдання можна помилково прийняти за низький рівень розумового розвитку. Для того щоб підліток охоче працював над тестом, психодіагност повинен враховувати його прагнення до незалежності, надаючи йому більше самостійності у тестуванні, однак це не має зашкодити цілям і результатам тестування. Важливою ознакою інтелектуального розвитку в цьому віці є креативність мислення, тому можна послабити вимоги до пошуку стандартного рішення, зважаючи на прагнення підлітків до оригінальності і самостійності.

Потреба в самопізнанні сприяє застосуванню у процесі тестування методик, що дають змогу одержати цікаву інформацію про себе. За її наявності підлітки адекватно сприймають навіть малоцікаві тести. Через суб'єктивне особистісне сприйняття і сильне бажання знаходити в собі позитивні риси, не зауважуючи негативних, тести, які пропонують підліткам, повинні мінімізувати вплив суб'єктивних установок на результати тестування.

Методики, призначені для психодіагностування підлітків, можуть включати формулювання соціальних норм, деякі спеціальні наукові поняття, бути конкретно сформульованими та зрозумілими для них. Соціальна норма, що включається в інструкції та у формулювання тестових завдань, за змістом має бути узагальненою й абстрактною, а за формою – конкретною і доступною,

може ілюструватися прикладами із життя батьків, однолітків, учителів, героїв книг або фільмів.

Практична участь у тестуванні повинна дати змогу підлітку реалізувати потребу у рольовій поведінці, особливо в експертній та лідерській. Залучати їх до проведення тестування рекомендують по чергово: то як досліджуваних, то як експериментаторів. Якщо дослідник зможе залучити підлітка до конструювання та оцінювання тесту, це підвищить його інтерес до особистої участі в тестуванні.

При психодіагностуванні старших школярів, юнаків і дівчат необхідно брати до уваги їх соціально-психологічні особливості. У ранній юності відбувається становлення соціально-психологічної незалежності у поведінці, моральних судженнях, політичних поглядах і вчинках, матеріальному, фінансовому самозабезпеченні, самообслуговуванні. Цей період є перехідним у психології людини, оскільки пов'язаний з усвідомленням багатьох недоступних підлітку суперечностей у житті: між нормами моралі і вчинками людей; між ідеалами і реальністю; між здібностями, можливостями і визнанням людей; між соціальними цінностями і реальністю життя.

Старші школярі усвідомлюють і несуть відповідальність за свою долю і долю близьких людей. У них відбувається складна внутрішня і зовнішня адаптація до життя з урахуванням багатьох умовностей, соціальних норм, ролей і форм поведінки, що не завжди відповідають актуальним внутрішнім установам.

Обмеження в психодіагностиці ранньої юності стосуються тестів, пов'язаних зі сферою особистості та міжособистісними стосунками. Оскільки нижньою віковою межею тестових норм у відомих тестах інтелекту є ранній юнацький вік (16–17 років), вони придатні для психодіагностування ранньої юності.

Під час психодіагностування юнаків і дівчат їхні індивідуальні дані слід порівнювати не з нормами, розробленими для дорослих людей, а з характерними для їх віку нормами. Тести старших школярів проводять у

звичних для них умовах (на заняттях з різних предметів, заняттях із психології). Методики психодіагностування старших школярів мають бути зорієнтованими на актуальні для юності проблеми.

Висновок. Отже, в даній статті проведено аналіз психодіагностування дітей різних вікових категорій, виділили кілька областей практичного використання результатів психодіагностичної роботи. По-перше, психодіагностика інтенсивно застосовується в цілях оптимізації процесів навчання і виховання. По-друге, діагностика є важливою складовою діяльності фахівців з профвідбору, профнавчання та профорієнтації, яка проводиться в спеціальних пунктах профконсультацій, в установах служби зайнятості, на підприємствах і в спеціалізованих навчальних закладах. По-третє, областю практичного застосування результатів психодіагностичних випробувань є клініко-консультаційна та психотерапевтична робота. Сучасна психологічна діагностика визначається як психологічна дисципліна, що розробляє методи виявлення і вивчення індивідуально-психологічних та індивідуально-психофізичних особливостей людини. За допомогою комп'ютера експериментатор одержує для аналізу такі дані, які без ЕОМ отримати практично неможливо: час виконання завдань тесту, час одержання правильних відповідей, кількість відмов від рішення і звернення за допомогою, час, що витрачається випробуваним на обдумування відповіді при відмові від рішення, час введення відповіді (якщо він складений) в ЕОМ і т.д. Ці особливості випробуваних можна використовувати для поглибленого психологічного аналізу в процесі тестування.

Практична участь у тестуванні повинна дати змогу підлітку реалізувати потребу у рольовій поведінці, особливо в експертній та лідерській. Залучати їх до проведення тестування рекомендують по чергово: то як досліджуваних, то як експериментаторів. Якщо дослідник зможе залучити підлітка до конструювання та оцінювання тесту, це підвищить його інтерес до особистої участі в тестуванні.

При психодіагностуванні старших школярів, юнаків і дівчат необхідно брати до уваги їх соціально-психологічні особливості. У ранній юності відбувається становлення соціально-психологічної незалежності у поведінці, моральних судженнях, політичних поглядах і вчинках, матеріальному, фінансовому самозабезпеченні, самообслуговуванні.

Тому, **перспективою подальших досліджень у даному напрямку** буде використання комп'ютерного інструментарію для професійної діяльності психолога.

Список використаних джерел

1. Ветрова, І. Перше слово «мама», друге «комп'ютер» : Вплив комп'ютера на психологічний розвиток молодшого школяра / Ветрова І. // Відкритий урок розробки технології досвіду. – К., 2004. – № 1–2. – С.49–51.
2. Мараховський Л. Індивідуальні технології як психолого-педагогічна проблема / Мараховський Л. // Шкільний світ. – 2001. – №23. – С. 4.
3. Пахомов, Зінзура, Пояркова. Використання комп'ютера в навчанні учнів початкових класів // Шкільна освіта. – 1998. – №4. – С. 28–29.
4. Положення про психологічну службу в системі освіти // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – №2. – С. 35–38.
5. Шеховцова Л. Консультування у школі / Шеховцова Л. // Психолог. – 2004. – №19 – С. 20–27.

Стаття надійшла до редакції 2.12.2016

Матюхнюк Л. Использование компьютерной психодиагностики личности ученика в практической деятельности психолога

В данной статье проведен анализ психодиагностування дітей різних вікових груп, виділили декілька областей практичного використання результатів психодіагностическої роботи. Во-первых, психодіагностика інтенсивно використовується в цілях оптимізації процесів навчання і виховання. Во-вторых, діагностика є важливою складовою діяльності спеціалістів по профотбору, профобучення і профорієнтації, которая проводиться в спеціальних пунктах профконсультаций, в учреждениях службы занятости, на предприятиях и в специализированных учебных заведениях. В-третьих, областью практического применения результатов психодіагностических испытаний является клиничко-консультационная и психотерапевтическая работа.

Ключевые слова: компьютерные тесты, психодиагностика, практический психолог, возрастные категории.

Matokhniuk L. Utilization of student personality psychodiagnostics in psychologue's practical activity

In this article the analyzes of psychological diagnoses of the children of different ages has been indentified, assigned several areas of practical use of psycho diagnostic results. Firstly, psychodiagnostics is intensively used in order to optimize the processes of training and education. Secondly, the diagnosis is an important component for specialists, vocational training and career counseling, which is held in special items profkonsultatsiy, the employment service institutions, enterprises and specialized educational institutions. Thirdly, the practical application of the results of psycho-diagnostic tests are clinical consulting and psychotherapeutic work. Modern psychological diagnosis is defined as a psychological discipline that is developing methods to identify and study individual psychological and psychophysical from individual to individual. Using a computer the experimentator recieves for analyzes such data that without computers its practically impossible to get, the execution of tasks test time obtaining correct answers, the number of refusals of decisions and recourse, time spent on subjects reflection answers the rejection of the decision , entering answers (if scheduled) in the computer, etc. These features can be tested using in-depth psychological analysis during testing.

The practical part of the testing should give a teenager a possibility to realize the need for role behavior, especially in expert and leadership behavior. To involve them in testing is recommended in turn: in the role of testifying and in the role of experimentator. If the researcher is able to attract the teenagers to the design and evaluate the test, it will increase his interest in direct participation in testing.

In psychological diagnosis of high school students, boys and girls their social and psychological features should be taken into consideration. In early adolescence establishes the formation of social and psychological independence in behavior, moral judgment, political views and actions, material, financial self-sufficiency, self-service.

Keywords: *Computer tests, psychological diagnostics, practical psychologist ages.*